№ 248. Czwartek 24. Października 1861. Rok wydania 51.

# GAZETA LWOWSKA.

*Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł. miesięcznie 1 zł. 75 centów waluty austr. — Insercya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.*

PRZEGLĄD.



## Monarchya Austryacka.

### *Rzecz urzędowa.*

#### Obwieszczenie.

Jego c. k. Apostolska Mość raczył najwyższem postanowieniem z 7. października 1861 nakazać zaciąg normalnego kontyngensu rekrutów w liczbie 85.000 ludzi na rok 1862 z całej monarchii z wyjątkiem Pogranicza wojskowego.

Kontyngens rekrutów z Galicyi z Krakowem wynosi 12.115 ludzi.

Uzupełnienie armii rozpocznie się z dniem 1. lutego 1862.

Do stawienia się obowiązani są urodzeni w latach 1841, 1840, 1839, 1838 i 1837.

Do rozpoczęcia spisów naznaczony jest dzień 1. listopada r. b.

Uwolnienia ważne są tylko na to uzupełnienie armii, na które uzyskane zostały, potrzeba zatem w każdym wypadku upraszać o nie nanowo na to uzupełnienie armii, i wykazać je podług postanowień prawnych.

O czem uwiadamia się wszystkich będących w wieku obowiązanym do służby wojskowej na zasadzie §. 4. instrukcyi urzędowej do ustawy względem uzupełnienia armii z tym dodatkiem, że wszyscy czy za pozwoleniem, czy bez pozwolenia nieobecni w kraju mają dla uniknięcia prawnych skutków powrócić do miejsca swej przynależności, albo też podług §. 7. ustawy względem uzupełnienia armii uwiadomić przełożonego swojej gminy przynależnej o miejscu swego pobytu.

Z c. k. galicyjskiego Namiestnictwa.

Lwów, 20. października 1861.

### *Sprawy krajowe.*

(Zaraza bydła w Austryi. — Doniesienia z Korfu. — Rozporządzenie co do administracyi w gminach. — Doniesienia z Węgier. — Pobór rekrutów.)

**Wiedeń**, 21. paźdz. Według doniesienia c. k. urzędu powiatowego Wiener-Neustadzkiego wybuchła zaraza w Fischau w jednej stajni bydła rogatego.

C. k. urząd powiatowy przedsięwziął wszelkie środki zapobiedz dalszemu szerzeniu się tej zarazy.

Oprócz tego c. k. prezydyum namiestnictwa wysłało c. k. krajowego radcę lekarskiego i c. k. krajowego konowała, aby się przekonali na miejscu o istotnym stanie rzeczy i zarządzili inne jeszcze środki bezpieczeństwa, jakie za potrzebne uznają.

Z **Korfu** piszą z 15. b. m. do *Osserv. Triest.*: Zapewne doniósł wam już telegraf przybycie Jego Mości Cesarza Austryi do Korfu. Na dwa dni przedtem chciał Lord nadkomisarz przedsięwziąć zwykłą podróż na wyspy południowe, gdy go uwiadomiła telegraficzna depesza ambasady angielskiej w Wiedniu, że władca Austryi odwiedzi swoją dostojną małżonkę w Korfu, i przeto zawiesił Lord nadkomisarz zamierzoną podróż. Druga depesza doniosła mu, że Jego ces. Mość wymówił sobie wszelkie uroczystości przyjęcia i pragnie zachować jak najściślejsze *incognito*. Z tej przyczyny musieli także poddani austryaccy i inne przywiązane do ces. domu osoby zaniechać zamierzonej iluminacyi. Jednak postanowili urządzić ją przy innej sposobności, mianowicie gdy Jej Mość Cesarzowa przeniesie się do miasta i zamieszka w pałacu rządowym. (Jak wiadomo, nie nastąpi to, gdyż Jej Mość Cesarzowa odjedzie do Wenecyi.)

Dostojna Pani zjednała sobie tu przywiązanie całej ludności i dla tego pragną wszyscy złożyć jej odpowiedni dowód głębokiej czci i uwielbienia. Jego Mość Cesarz występuje tu z całą godnością i uprzejmością, która stanowi charakterystyczny rys domu habsburskiego, i zwiedza miasto zrana pieszo a po południu w powozie, a łaskawe pozdrowienia jego przejmują radością każde serce. Dnia 13go b. m. przyjechała tu także Księżna Thurn i Taxis z swoją córką.

— Wysokie c. k. ministerstwo stanu orzekło postanowieniem z d. 5. czerwca b. r., że §. 18 statutu krajowego wpływ administracyjny władz politycznych w rzeczach gminy uległ pewnej zmianie, iż te uchwały gmin, które według ustawy prowizorycznej z d. 17. marca 1849, §§. 74, 79 i 80 zawisły od zatwierdzenia sejmu i od ustawodawstwa krajowego, nie mają od chwili zwołania sejmów podlegać postanowieniom zniesionego rozporządzenia ministeryalnego z dnia 26. października 1852, lecz winny być za pośrednictwem rządu krajowego przedłożone sejmowi krajowemu. Według tego wszystkie sprawy gminy ściągające się do sprzedaży dóbr gminnych, do ciężarów przechodzących pewną miarę i większych pożyczek i operacyi kredytowych mają być przedkładane sejmom.

— Lloyd Peszteński donosi, że okólnikiem nadwornej kancelaryi węgierskiej do nadżupanów przesłano najwyższy rozkaz względem poboru rekrutów, z żądaniem niezwłocznego oświadczenia co do udziału urzędników komitatowych przy poborze, i co zamierza i radzi przedsięwziąć nadżupan w tym względzie. Zarazem wezwano i namiestnictwo przedłożyć swe zdanie.

— *Sürgöny* donosi co następuje: Twierdzenie dzienników, jakoby zastępca nadżupana p. Edward Kapy odjechał do Wiednia i zamierza złożyć tam swą nową godność, jest mylnem. Jesteśmy upoważnieni donieść, że p. Kapy objął swą posadę i przybył do Pesztu z tem silnem postanowieniem, aby prowadzić czynności w duchu złożonej konstytucyjnej przysięgi i używać jedynie konstytucyjnych środków, nie opierając się bynajmniej na sile, ani jej nie używając; tak jak i podczas ostatniej demonstracyi do tego dążył, aby odsunąć wszelkie starcie i nie użyć siły zbrojnej, co jeśli się nie stało winni temu sami demonstranci. Zresztą cała jego czynność ogranicza się potąd na tem, że potwierdził wszystkie rozporządzenia dawniej wydane p. wiceżupana Pawła Nyarego, co do prowizorycznej administracyi komitatu.

## Ameryka.

(Wypadki wojenne.)

Wiadomości z Nowego Jorku sięgają do 5go b. m. Te, które się odnoszą do unionistów, są pomyślne. Według doniesień z Lexingtonu, otrzymanych na Jefferson City, jenerał Price udał się z Lexingtonu na południe, aby się zbliżyć do jenerała M'Culloch, a następnie z nim się połączywszy, stoczyć bitwę z jenerałem Fremont. Według doniesienia z zachodniej Wirginii 10 kompanii, składających się z wojsk państw Kentucky, Ohio i Wirginia, napadły i pobiły secesyonistów pod Chapmansville. Secesyoniści mieli stracić 10 ludzi w poległych, a 200 w rannych. Pogłoska o oddaleniu Fremonta sprawiła w St. Louis wielkie wrażenie. W skutek tego Seward minister telegrafował do jenerała, że go rząd ani nie oddali, ani przed sąd wojenny nie stawi. Jenerał Reynolds pobił secesyonistów w górach Cheat.

## Portugalia

(Przywóz zboża dozwolony.)

**Lizbona**, 13. paźdz. Król wybrał się w podróż po kraju. Ogłoszony został dekret, który dozwala przywóz zagranicznego zboża do portów portugalskich do kwietnia roku przyszłego.

## Hiszpania.

(Spalenie książek. — Wiadomości bieżące. — Pretensye do Mexyku.)

**Madryt**, 13. paźdz. Gazeta madrycka ogłasza organiczne ustawy wyspy San Domingo. Z doniesienia *Korespondencyi* pokazuje się, że rząd peruański zaprotestował przeciw wcieleniu San Domingo.

— Jak donoszą francuskiemu *Siécle*, spalono 9. b. m. na placu tracenia w Barcelonie z rozkazu biskupa tamtejszego 300 książek zabranych pewnemu księgarzowi, ponieważ osnowa ich sprzeciwiała się dogmatom religijnym. Przy spełnianiu tego wyroku był obecnym ksiądz w ornacie trzymając w jednej ręce krzyż a w drugiej pochodnie. Notaryusz i pisarz układali protokół; przy boku księdza stał wyższy urzędnik, a trzech ludzi podsycało ogień stosu. Po spaleniu tych książek odszedł ksiądz z swymi pomocnikami śród gwizdania niezliczonego tłumu i okrzyków: „Precz z inkwizycyą!“

— *Pays* podaje z pewnego źródła, że pretensye Hiszpanii do Mexyku są następujące: Hiszpania żąda 1) zupełnego zadośćuczynienia za obrazę wyrządzoną swemu posłowi; rząd mexykański ma w tym względzie wyprawić do Madrytu nadzwyczajnego posła z usprawiedliwieniem swego postępku; 2) zupełnego uznania trak-

tatu z Mon-Almonte, otworzenia dostatecznego kredytu, by pokryć zaległe raty, albo złożenia natychmiast sumy 10 milionów realów; 3) ukarania mexykańskich poddanych, którzy naruszyli prawa poddanych hiszpańskich, i nagrody za odebraną fregatę handlową „Concepcion". Jeżli rząd mexykański nie przyjmie tych warunków w przeciągu 12 dni od ich oznajmienia, mają eskadra hiszpańska i wojsko lądowe pod dowództwem jenerałów Serrano i Pubalcabo zająć Veracruzę i Tampico. Expedycya hiszpańska do Mexyku ma wyruszyć w listopadzie.

## Anglia.

(Wiadomości pobieżne. — Wojskowe kasy oszczędności. — Kultura bawełny.)

**Londyn**, 18. października. W kołach dobrze uwiadomionych twierdzą, że na radzie ministeryalnej w pomieszkaniu lorda Palmerstona toczyła się dyskusya między innemi także nad projektem interwencyi w sprawie mexykańskiej, lecz nie przyszło do ostatecznego postanowienia.

— Ministeryum wojny wydało nowe rozporządzenie względem wojskowych kas oszczędności; najważniejsze punkta tego rozporządzenia są następujące: Kasy oszczędności mają być urządzone w każdym pułku i w każdej stałej rezerwie. Oficerowie dowodzący mają polecenie przyjmować od żołnierzy małe kwoty jako wkładki. Największa suma, którą od jednego żołnierza wolno przyjąć do kasy oszczędności, wynosi 30 f. sz., całkowita zaś wkładka 200 f. sz. Najmniejsza wkładka wynosi 1 Sh., a procent $3^3/_4$.

— W ciągu ostatnich trzech miesięcy ukończono w warsztatach rządowych 9 okrętów wojennych.

— Jako dowód, że powoli otworzą się nowe źródła bawełny, przytacza *Times* tę okoliczność, że gdy z Bokhary i Chiwy wożono dotąd corocznie do Rosyi bawełny za 240.000 f. sz., w tym roku nie można było wyprowadzić więcej jak za 150.000 f. sz. *Times* mniema, że i te kraje będą mogły stać się z czasem niewyczerpanem źródłem bawełny.

## Francya.

(Ksiądz Bonaparte. — Tytuł dygnit rzom państwa. — Ustawa o broszurach. — Bank paryski. — Festyn Orfenistów. — Dziennik francuski w Kochinchinie. — Podróż marszałka Magnan.)

**Paryż**, 18. października. Ksiądz Bonaparte, kuzyn Cesarza, został zaproszony imieniem Cesarza do Paryża, i miał już odjechać z Rzymu. Mówią, że otrzyma ważne zlecenie do Papieża.

— Rada ministeryalna miała już uchwalić stanowczo zaprowadzenie heraldycznych tytułów dla wielkich dygnitarzy Cesarstwa. Z niektóremi tytułami mają być połączone dotacye odpowiednie.

— Nowy projekt ustawy o broszurach ma już w przyszły poniedziałek przyjść do rady stanu. Proponuje on niedozwalać w ogóle żadnych broszur bezimiennych; lecz na to nie mogli się zgodzić ministrowie.

— Minister robót publicznych p. Rouher powrócił już do Paryża. Pan Laguerroniére wyjechał już znowu z Paryża do Poitiers.

— Jak donoszą gazecie kolońskiej, postanowiła rada bankowa nie używać na teraz żadnych dalszych środków, i zaczęła tylko ściągać na rachunek banku angielskiego tych 50 milionów, które mu pożycza ten bank; a poźniej zamyśla pożyczyć jeszcze 100 milionów w Anglii.

— Wielki festyn 8000 Orfeonistów naznaczony jest stanowczo na 18., 20. i 22. b. m. Paryż więc będzie oglądał po raz drugi w pałacu przemysłowym to wspaniałe widowisko. Ze wszystkich kończyn Francyi zjeżdżają się już członkowie Orfeona do stolicy.

— Jak zapewniają, zabrała wysłana do Saigunu drukarnia cesarska obfity zasób francuskich i chińskich czcionków. Ma być wydawany francusko-anamski dziennik, który ma niweczyć wpływ straszliwych proklamacyi Cesarza Tu-Duca. Chociaż te proklamacye są pięknie malowane na papierze ryżowym, niecieszą one wcale mieszkańców, gdyż przejmuje ich trwogą pieczęć cesarska, wyobrażająca stugłowego czerwonego smoka, który połyka kilkunastu biedaków. Otoż francusko-kochinchiński dziennik będzie miał na czele winietę przedstawiającą żołnierza, który ścina smokowi łby i ogon.

— Marszałek Magnan zaprzeczając podanym doniesieniom oświadcza, że w czasie ostatniego swego pobytu w Wenecyi nie przyjmował żadnej deputacyi, ani mężczyzn ani kobiet, i że dla niego żadnej nie wyprawiano uczty. W Wenecyi, równie jak w tej części Szwajcaryi którą przebył, zachowywał najściślejsze *incognito* i nie przyjmował nikogo. Zwiedzał jedynie pomniki i piękności, których nie znał, a korzystając ze sposobności, władzom austryackim składa podziękowanie za pomoc udzieloną w Wenecyi, aby podróż była dla niego i jego dzieci przyjemną i nauczającą.

— *Temps* pisze: Możemy donieść, że wstępne układy względem zawarcia traktatu handlowego między Francyą i Włochami skończyły się już, i że wkrótce mają być rozpoczęte właściwe układy dla załatwienia tej ważnej sprawy. Te układy poruczone są ze strony Włoch oględnym usiłowaniom pana Nigry, posła Króla włoskiego w Paryżu, który żądał jednak, ażeby mu dodano jeszcze do pomocy męża znanych zdolności, komandora Cerutti, jeneralnego sekretarza departamentu spraw zagranicznych. Pan Cerutti przybędzie też wkrótce do Paryża. Zamierzonej konwencyi mają służyć za wzór traktaty zawarte z Anglią i Belgią; ale ponieważ Włochy są krajem więcej rolniczym niż przemysłowym, będzie ułożenie taryf odnosić się głównie do płodów surowych, jako to jedwab, owoce i inne produkta tego rodzaju.

## Szwajcarya.

(Sprawa Ville la Grande.)

**Berna**, 12. paźdz. Jak słychać, odeszła już dziś do Paryża uradzona w radzie federacyjnej odpowiedź na notę Thouvenela względem wypadków w Ville-la-Grande. Ta odpowiedź obstaje przy raporcie rządu genewskiego, i żąda, jak słychać, wynagrodzenia szkód wyrządzonych domowi Moffat, jako też za konie żandarmeryi, zranione tego wieczora.

## Włochy.

(Castrucci. — Wycieczka Ojca św. — O. Passaglia. — Spokojność w Rzymie. — Wypadki neapolitańskie.)

**Florencya**, 15. paźdz. Castrucci, co jak wiadomo, w liście do matki swej pisanym zaprzeczył, jakoby on a nie osadzony w Rzymie Locatelli był zabójcą papieskiego żandarma, ogłasza teraz w *Nazione*, że list pomieniony ułożony był jedynie, aby uspokoić matkę; lecz wyznaje ponownie, że on a nie kto inny jest zabójcą żandarma. Pomimo tego wyznania jednak Castrucci chodzi wolny, co jest prawie nie do pojęcia.

**Państwo kościelne.** *Giornale di Roma* z 11go b. m. pisze: „Wczoraj zrana udał się Papież pod zasłoną oddziału gwardyi szlacheckiej do dworca kolei Pio-Latina, gdzie go przyjmowali: minister robót publicznych, kardynałowie Ugolini i Marini i dyrektorowie rzymskich kolei żelaznych, a francuski batalion prezentował broń przy dźwiękach bandy muzycznej. Przyjechawszy koleją żelazną z Rzymu do Albano wsiadł Jego Świątobliwość do powozu i udał się w towarzystwie jenerała Chamberlac i komendanta gwardyi szlacheckiej do Castelgondolfo. Tu zastawiono obiad, na który Jego Świątobliwość zaprosił kilku kardynałów, austryackiego posła barona Bacha, jenerała Chamberlac i kilku francuskich i papieskich oficerów. O godzinie 5tej wieczorem powrócił Ojciec św. do Rzymu, udzielając po drodze błogosławieństwa licznie zgromadzonej ludności, która klęcząc żegnała go okrzykami radości."

Wyszła druga broszura Ojca Passaglio. Dowiódłszy w pierwszej, że Papież może i bez świeckiej władzy pozostać Papieżem, utrzymuje Ojciec Passaglio w drugiej broszurze, że Papież, by pozostać głową chrześciaństwa i namiestnikiem Piotra, musi mieć rezydencyę w Rzymie. Ta broszura nosi tytuł: „Obligo del Vescovo romano e Pontifice massimo di resiedere in Roma quantumque metropoli del regno italico". Żandarmi robili rewizyę w pomieszkaniu Ojca Passaglii.

Jak donosi *Patrie*, panuje w Rzymie jak największa spokojność. Zmiana załogi francuskiej wywołała poruszenia wojsk. Administracya wojskowa zawarła nowe kontrakty liweranków na rok jeden. Wskazuje to dostatecznie, że przedłuzenie status quo w Rzymie jest nieograniczone żadnym terminem.

**Neapol.** *Triester Ztg.* podaje korespondencyę z Turynu, która wbrew doniesieniom ministeryalnym donosi równie jak inne dzienniki, że w Neapolitańskiem panują ciągłe utarczki, i że bezustanku pojawiają się nowe usiłowania kontrrewolucyi, a które kończą się jak zwykle rozstrzelaniem. Z drugiej strony zapewniają, że Borges nie został ani złapanym, ani rozstrzelanym, owszem piemonckiego jenerał-majora Gori zmusił broń złozyć. Cipriani, Crescenzo i Capieti otoczyli, jak mówią, Piemontanów pod Pagliarone (równina Eboli, 14 mil od Salerno), i odnieśli wielkie korzyści. Chociażby te wiadomości były przesadzone, pewna, że jenerałowi Cialdiniemu równie jak jego poprzednikom nie udało się przytłumić powstanie. Wkrótce się pokaże, czy jenerał La Marmora, następca jego, najdoświadczeńszy, i już od krymskiej wojny znany żołnierz Piemontu, zdoła większe osiągnąć korzyści.

Turyński *Espero* zapewnia, że wkrótce Król Wiktor Emanuel z trzema ministrami uda się do Neapolu.

Pomimo ciągłych doniesień o wytępieniu bandytów zdaje się, pisze *Gazeta wied.*, że w Neapolitańskiem nie najlepiej idzie Piemontanom. Do *Triester Ztg.* donoszą z Genuy pod dniem 13go b. m., że znowu trzy okręty wojenne z wojskiem na pokładach udały się do Neapolu. Z jednego pułku powróciło ztamtąd mniej jak dziewięć dziesiątych części. Próby dział nowych, które stalowemi kulami miały przebijać okręty pancerne, nie wypadły pomyślnie. Po trzeciem lub czwartym wystrzale działa tak zostały uszkodzone, że trudno myśleć o ich zaprowadzeniu.

## Niemcy.

(Uroczystości koronacyjne. — Amnestya w Prusiech.)

**Królewiec**, 16. paźdz. Dzisiaj w południe o godzinie 1ej było przyjęcie dyplomacyi w wielkiej gali. Jego król. Mość udzielał z kolei audyencyi prywatnej ambasadorom i posłom dworów w porządku, w jakim się zapisali. Tym sposobem poseł hiszpański miał zaszczyt być najprzód przedstawionym.

Z obcych książąt przybyli na obrzęd koronacyjny: Jego ces. Wysokość Arcyksiążę Karol Ludwik. W jego orszaku znajdują się feldmarszałek-porucznik hr. Crenneville, wielki ochmistrz dworu, pułkownik baron de Hornstein, rotmistrz baron de Mecsery, książę Rudolf Lichtenstein.

Jego ces. Wysokość wielki książę rosyjski Mikołaj Mikołajewicz, brat Cesarza Alexandra z orszakiem, Jego król. Wysokość wielki książę badeński, Jego król. Wysokość wielki książę weimarski z małżonką, Jego Wysokość książę Elimar oldenburski w towarzystwie jenerał-majora Frameckiego i hr. Maxymiliana Pappen-

heima, Jego król. Wysokość hr. Flandryi w towarzystwie jenerał-lejtnanta Ablaja i majora de Burnell. Ich. król. WW. infanci Dom Luis, książę Oporto i Dom Jago, książę Beja w towarzystwie jenerała Caula, szambelana Don Manuela de Camava i swych adjutantów przybocznych.

Jego król. Wysokość książę Frydryk holenderski. Jego król. Wysokość książę Luitpold bawarski w towarzystwie marszałka dworu barona de Speidl, kapitana hr. Verri i nadporucznika barona Limpek.

Jego król. Wysokość książę następca tronu saskiego w towarzystwie jenerał-majora de Stieglitz, adjutanta majora hr. na Lippie i nadporucznika barona de Welck. Jego król. Wysokość książę następca tronu wirtemberskiego w towarzystwie jenerała-porucznika de Hardegg, pułkownika hr. Beroldingen i majora de Wimpfen. Jego wielko-książęca Wysokość książę Karol heski.

Ambasadorów przysłali:

Hiszpania księcia d'Ossuna w towarzystwie margr. de Arcicollar i p. Diaz del Morał.

Sardynia: jenerała hr. de la Rocca Morozzo, jeneralnego adjutanta Króla Wiktora Emanuela w towarzystwie hr. Rohilan, margrabiego Coconito, margr. Pallavicino, hr. Gianotti, hr. Cigala i p. Balesio.

Wielka Brytania: Lorda Clarendona, lorda Hinchim Orook, lorda Schomburgkeer i czterech attachées.

Francya: Marszałka Mac Mahon, księcia Magenty w towarzystwie bar. Belcastel, pułkownika Berot, p. Dulçat, szefa szwadronu margr. d'Alsac, hr. de la Rauchefaucauld, kapitana Broge, kapitana Vaulgrenaut, hr. d'Espenilly, hr. de Courrouel, hr. de Ring, hr. Henryka de Chateaubriand, margr. d'Harcourt, wicehrabia de Castries.

Posłów nadzwyczajnych koronacyjnych przysłali: Szwecya: barona de Wrede, pierwszego jeneralnego adjutanta Króla i OFzgm. w towarzystwie pułkownika Edholm, kapitana Oedenkranz, poruczników bar. de Platten i Harmens. Hanower: księcia Bernarda Salms Braunfels w towarzystwie majora de Landesberg i kapitana bar. de Brandis. Schwarzburg Sondershausen i Rudolstadt: ministra stanu Elsnera. Sachsen Coburg Gotha: ministra stanu Seebach. Miasta hanzeatyckie: rezydenta ministeryalnego p. Geffken. Sachsen Meiningen: szambelana d'Uechtriz. Schaumburg Lippe: prezydenta rządowego de Lauer Münchhofen.

Posłowie rezydujący w Berlinie uwierzytelnieni umyślnie do obrzędu koronacyi:

Grecki: Bar. Sina w towarzystwie p. Mikołaja Ledorinis. Portugalski: Bar. Vasconcellos d Sonza. Heski: Bar. Baumbach. Sasko-Altenburski, Anhalt-Desauski, Anhalt-Bernburski i Reussgera: Hr. Beust-Duński p. de Quaade, meklenburski p. de Hopfgarten.

— W dniu koronacyi Króla pruskiego królewskiem rozporządzeniem do ministerstwa stanu rozszerzona została amnestya wydana dnia 12. stycznia b. r. na pewne przestępstwa prasy, nadużycie prawa zgromadzeń i stowarzyszeń, opór przy przestępstwach leśnych i przekroczeniu przepisów polowania, okaleczeniach przez nieostrożność itp. Rozszerzono także pierwszą klasę orderu Orła czerwonego.

## Rosya i Królestwo Polskie.

(Dalsze przepisy stanu oblężenia. — Doniesienia z Warszawy.)

**Warszawa**, 19. października. *Gazeta warszawska* ogłasza następujące dalsze rozporządzenia:

*Do całego składu policyi wykonawczej warszawskiej.*

Z powodu ogłoszenia miasta Warszawy w stanie wojennym i na mocy rozporządzenia JW. warszawskiego wojennego jenerał-gubernatora za Nrem 4650, polecam całemu składowi policyi wykonawczej, co następuje:

1. Rozesłane proklamacye p. o. namiestnika do mieszkańców Królestwa Polskiego o ogłoszeniu Królestwa w stanie wojennym i przepisy dotyczące tegoż stanu wojennego, natychmiast rozesłać do wszystkich właściciele domów, z tem, żeby zakomunikowali takowe lokatorom swoim za pokwitowaniem, a po upływie 48 godzin, zwrócili do policyi, za pośrednictwem komisarzy, dla przedstawienia jenerał-gubernatorowi.

2. Objawić właścicielom domów za pokwitowaniem:

*a)* Żeby nie trzymali lokatorów bez legitymacyi przepisanej; w razie jeżeli tacy znajdują się u nich, winni natychmiast donieść o tem policyi, na przyszłość zaś o każdym świeżo przybywającym lokatorze, meldowali zaraz do cyrkułu i z całą ścisłością przepisy meldunkowe wykonywali.

*b)* Że jeżeli osoba ścigana na ulicy przez policyę, zdoła ukryć się do jakiegokolwiek domu, właściciel onego, rządca i stróż, obowiązani natychmiast na żądanie policyi wydać ukrywającego się.

*c)* Że jeżeli w jakimkolwiek domu zbieraliby się ludzie źle myślący dla narad, to właściciel, rządca i stróż, powinni zaraz donieść o tem policyi.

*d)* Że właściciele, rządcy i stróże domów, w którychby skład broni lub materyałów wojennych był znaleziony, pociągani będą do odpowiedzialności na równi z ukrywającemi umyślnie takowe.

*e)* Że właściciele placów, na których w miejscach odkrytych złożone są materyały surowe, drzewo w szychtach lub t. p., obowiązani przestrzegać, ażeby w miejscach tych nie ukrywali się włóczęgi przytułku nie mający.

Deklaracye te należy nadesłać do zarządu policyi.

3. Zażądać od właścicieli i rządców domów i odebrać deklaracye, aby nie poźniej jak w 48 godzin nadesłali do komisarzy listy tych lokatorów swoich, którzy w czasie obecnym znajdują się bez służby, lub bez widocznego zatrudnienia i sposobu do utrzymania. Podobnych list zażądać także od starszych zgromadzeń rzemieślniczych, i wszystko to przedstawić mi niezwłocznie, z wyraźnem oznaczeniem w listach, kto zkąd pochodzi, to jest z zagranicy (z którego kraju, z prowincyi, jakiej wsi i powiatu) lub Warszawy; co do tych ostatnich, jeżeli są rzemieślnikami, to starsi zgromadzeń mogą dać za nimi poręczenia; jeżeli zaś innego są stanu, przedstawić winni poręczenia dwóch osiadłych obywateli; tych, którzy poręczeń za sobą nie dadzą, złożyć oddzielne listy.

4. Ściśle pilnować, aby nikt nie przyjechał do Warszawy, ani wyjechał ztąd bez przepisanych dowodów legitymacyjnych; nie mających onych, zatrzymywać i odesłać do komisyj na ten cel ustanowić się mających.

5. Mieszkającym na Solcu, na Starem Mieście i w innych miejscach w znacznej liczbie wyrobnikom i ludziom klasy roboczej, wyraźnie zapowiedzieć, aby zachowywali się spokojnie, gdyż za najmniejsze uchybienie surowo będą karani.

6. Od wszystkich utrzymujących księgarnie, składy rycin, stragany, zakłady fotograficzne i tym podobne, odebrać deklaracye, że w 24 godzin złożą znajdujące się u nich wszelkiego rodzaju pisma zakazane i treści podburzającej, ogłoszenia, ryciny, znaki emblematyczne i t. p., z tem, że na przyszłość nie będą mieć takowych pod żadnym pozorem.

7. Najdalej za dni 2, nadesłać listy imienne studentów i uczniów w Warszawie mieszkających.

8. Obostrzyć dozór na wszystkiemi osobami oddanemi pod takowy za przestępstwa polityczne, nad b. wychodźcami, ułaskawionymi przestępcami politycznymi i w ogóle nad ludźmi wątpliwego sposobu myślenia.

9. Przestrzegać, aby żadne ogłoszenia, bez szczególnego mego dozwolenia, nie były przylepiane na domach, ani też zewnątrz lub wewnątrz kościołów.

10. Do wszystkich kościołów przeznaczyć służbę policyjną, której obowiązkiem jest, w razie śpiewania hymnów zakazanych, dawać znać najbliższemu naczelnikowi wojsk, dla przeznaczenia do kościołów siły wojskowej. Wojska wewnątrz kościołów wchodzić nie będą, lecz przy wyjściu z takowych mężczyzn zatrzymywać, a kobiety i dzieci wolno przepuszczać będą. Przy tem, w razie możności, znajdować się będzie jeden z policmajstrów, w każdym zaś razie komisarz cyrkułowy obecny być winien.

11. O każdem uchybieniu lub nieposłuszeństwie, przez mieszkańców okazanem, bez zwłoki czasu donosić mi zapiskami.

Nakoniec, uprzedzam cały skład policyi, że skuteczność przedsięwziętych obecnie dla przywrócenia porządku środków, w znacznej części zależy od dokładnego i ścisłego wykonania przepisów stanu wojennego i rozporządzeń władzy, do tego każdy z urzędników i oficyalistów policyi, pojmując ważność swoich obowiązków i odpowiedzialność w obecnym czasie, obowiązany jest nietylko do zwykłego pełnienia służby, lecz w całem znaczeniu zrozumieć swoją powinność, w myśl złożonej Najjaśniejszemu Panu przysięgi. Nikt i w żadnym wypadku nie powinien ociągać się w wykonaniu obowiązków służby swojej; każdy obowiązany działać energicznie, sumiennie, bez przerwy przestrzegać dokładnego wykonania wszystkiego co wyżej zalecono. Za najmniejsze uchylenie się od wykonania obowiązku i pobłażania przy spełnianiu swej powinności, urzędnicy i oficyaliści policyi oddawani będą pod sąd wojenny.

P. o. ober-policmajstra, pułkownik *Piłsudski.*

— Ludność, pisze *Gaz. wied.*, zamknięta w kościołach warszawskich dn. 15. b. m. musiała pozostać tam całą noc aż do drugiego rana, gdy wojsko drzwi wyłamało i mężczyzn zapędziło do cytadeli. Niektórych wypuszczono jednak zaraz w południe. Administrator archidyecezyi, uznawszy to za profanacyę kościołów rozkazał zapieczętować katedrę i kościoł bernardyński, a w innych kościołach zawiesił odprawianie nabożeństwa. Rada państwa zebrała się dnia 16. b. m. i uchwaliła również zawiesić swe posiedzenia na czas trwania gwałtów, iż pod takim naciskiem prowadzić dalej czynności swych nie może. Sklepy po większej części znów poodmykano. Miasto spokojne. Po południu wybuchł pożar w zamku, lecz go ugaszono. Wyszedł nowy rozkaz dzienny. Obostrza czynności policyi i czyni ją odpowiedzialną za skuteczność przedsięwziętych środków.

## Grecya.

(Proces polityczny. — Izby greckie.)

W Atenach już ukończono śledczy proces przeciw osobom uwięzionym w maju. *Osserv. triest.* donosi z Aten pod d. 12. b. m. że z 26. osób uwięzionych uwolniono tylko 5, samych oficerów. Inni, pomiędzy którymi jeden pułkownik, dwóch podpułkowników i jeden major obwinieni o zdradę stanu, będą stawieni przed sądem asizów. Szybko postępuje także śledztwo względem zamachu na Królowę. Uwięziono znowu dwóch ludzi, młodego autora z Aten, nazwiskiem Paraschos, który miał napisać poemat o sprawcy zamachu Dosiosu i adwokata Choida w Patras. W Calamata pochwycono listy, i widziano na murach plakaty zawierające obelgi i pogróżki przeciw Królowi i Królowej.

— Greckie izby jeszcze nie rozpoczęły regularnych posiedzeń; rozmaite tego opóźnienia podają przyczyny. Jedni twierdzą, że ministrowie jeszcze się nie zgodzili, kto ma być prezydentem izby drugiej, inni zaś, że przyczyną opóźnienia jest nieporozumienie względem zaciągnienia nowej pożyczki w banku. Przybycie Króla rozstrzygnie w tem ostatecznie.

## Doniesienia z ostatniej poczty.

**Tryest**, 21. paźdz. W trzeciem ciale wyborczem wybrano dziś przy ponownych wyborach panów Maffei i Lunardelli.

**Medyolan**, 21. paźdz. Jenerał Lamarmora odjeżdża ztąd 24. b. m. Jak donosi *Nationale* z 20. b. m. zabawi Król Wiktor Emanuel dłuższy czas w Neapolu i zwiedzi kilka prowincyi.

**Neapol**, 21. października. (Na Paryż). Odkryto kilka spisków burbońskich i uwięziono wiele uczestników. Między uwięzionymi wymieniają także księcia Ottjano. Pogłoska zapowiada blizki zamach reakcyjny. Miasto spokojne.

*Poczta zamorska*. Egipski plon kukurudzy przepadł całkowicie, trzcina cukrowa ucierpiała mocno; stratę bawełny podają na czwartą część plonu, jednak nie gorszy jest zbiór od przeszłorocznego. Cholera w północno-zachodnich prowincyach ustała prawie całkiem. Dnia 6. października miała odejść fregata pocztowa z Alexandryi do Suezu, by oczekiwać tam lorda Elgina.

## Wiadomości handlowe.

**Lwów**, 23. października. Na naszym dzisiejszym targu były następujące średnie ceny zboża i innych artykułów: Mec pszenicy (80 ℔) 4zł. 40c.; żyta (75 ℔) 3zł. 11c.; jęczmienia (66 ℔) 2zł. 36c.; owsa (44 ℔) 1zł. 41c.; hreczki 2zł. 85c.; kartofli 1zł. 22c.; — cetnar siana 1zł. 16c.; okłotów 61c.; — sąg drzewa bukowego 14zł., sosnowego 10zł. 75c. Dnia 21 nie było dowozu i targu.

**Tarnopol**, 10. października. Według doniesień handlowych sprzedawano na targach w drugiej połowie września b. r. w Tarnopolu i Trembowli w przecięciu mec pszenicy po 3zł. 50c.—3zł. 30c.; żyta 2zł. 52c.—2zł. 50c.; jęczmienia 2zł.—1zł. 55c.; owsa 1zł.—1zł. 5c.; hreczki 2zł.—2zł. 10c.; kartofli 75c.—60c.; cetnar siana w Tarnopolu 1zł. 10c. Za sąg drzewa twardego płacono w Tarnopolu 10zł. 25c., miękkiego 9zł. Funt mięsa wołowego kosztował 12c.—11c. i mas okowity 58c.—52c. wal. austr Kukurudzy, wełny i nasienia konicza nie było w handlu.

### Przyjechali do Lwowa.

Dnia 23. października.

Hotel rosyjski: PP. Stojanowski Lucian, z Kijowa. – Hr. Turkułł Felix, z Seredca. - Zagórski Alexander, z Rosyi.

Hotel Langa: Karski Michał, z Wrzawy. — Abaza Antoni, c. r porucznik, z Kiszenewa.

Hotel angielski: Czajkowski Hip., z Bóbrki.

Pod kolej żelazną: Kapiszewski Felix, z Kobelnicy.

### Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 23. października.

PP.: Dolański Lud., do Rakowa. — Tchornicki Piotr, do Komborni. — Zotta Jan, do Wiednia. — Rojewski Konst., do Cieszanowa. - Feige J., do Brodów. — Augustynowicz Bolesław, do Kniażego. — Czermiński Stanisław, do Mieczyszczowa – Hr. Komorowski Piotr, do Bilinki. — Komorowski Fr., do Łuczyc – Hr Golejowski Antoni, do Harasymowa. — Hr. Dzieduszycki Kazimirz, do Niesłuchowa.

### Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie

*Dnia 22. października 1861.*

| Pora | Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum. | Stopień ciepła według Reaum | Stan po wietrza wilgotnego | Kierunek i siła wiatru | Stan atmosfery |
|---|---|---|---|---|---|
| 7. god zrana | 331.82 | + 1 6 | 77.9 | południowy sł. | pogoda |
| 2. god. po poł. | 331 84 | + 9.3 | 34 1 | „ „ | „ |
| 10.god. wiecz. | 332 21 | + 5.2 | 48.2 | „ „ | „ |

### T E A T R.

*Dziś* opera niemiecka: „**Don Juan.**"

*Jutro* na scenie polskiej: „**Domy polskie XVII. wieku**", dramat w 5 aktach Majeranowskiego.

### Kurs lwowski.

| Dnia 23. października | | gotówką zł. | gotówką c. | towarem zł. | towarem c. |
|---|---|---|---|---|---|
| Dukat holenderski | wal. austr. | 6 | 46 | 6 | 51 |
| Dukat cesarski . | „ „ | 6 | 48 | 6 | 53 |
| Półimperyał zł. rosyjski | „ | 11 | 17 | 11 | 29 |
| Rubel srebrny rosyjski | „ | 2 | 15 | 2 | 17 |
| Talar pruski | „ | 2 | 4 | 2 | 7 |
| Polski kurant i pięciozłotówka . . | „ | – | – | – | — |
| Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł. | bez kuponów | 77 | 63 | 73 | 30 |
| „ „ „ m. k. za 100 zł. | bez kuponów | 81 | 63 | 82 | 30 |
| Akcye gal. kol. żelaz Karola Ludwika | bez kuponów | 165 | 33 | 166 | 67 |
| Galicyjskie obligacye indemnizacyjne | bez kuponów | 65 | 75 | 66 | 35 |
| 5% Pożyczka narodowa . | bez kuponów | 78 | 95 | 79 | 70 |

### Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym:

| Dnia 23 października | Instytut kupuje zł. | Instytut kupuje c. | Instytut sprzedaje zł. | Instytut sprzedaje c. | Za kupon wypada zł. | Za kupon wypada c. |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Nowe prócz kuponów 100 po w. | 78 | 50 | 79 | — | 1 | 24⁴/₉ |
| Dawne „ „ 100 „ „ | 82 | 42 | 82 | 95 | 1 | 30²/₈ |

### Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 23 października.

Z pożyczki narod. po 5% za 100 zlr. 79.45. Metaliki po 5% za 100 zł. 66 05; po 4½% za 100 zł —.—; po 4% za 100 zł. —.— Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier —.— Galicyi —.—; Bukowiny —.—, Akcye Banku narodowego sztuka 737.—; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 177.80; niższo-austr. towarzystwa eskontowego —.

**Listy zastawne.** Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

**Wexlowy.** Za 100 zł. południowo niemieckiej waluty —.—. — Lipsk za 100 talarów —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 137.60. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Paryż za 100 fr. —.—.

**Kurs złota.** Dukaty ces. mennicze 6.54, dukaty ces. pełnej wagi —.—. korony —.—, półkorony —.—. Srebro 137 25

## K R O N I K A.

(Nowe dokumenta imatrykulacyjne na uniwersytecie petersburskim.) Rozporządzeniem z dnia 12. czerwca r. b. dołączone zostały do uniwersyteckich dokumentów imatrykulacyjnych następujące nowe przepisy dyscyplinarne.

„Studenci uczęszczają na uniwersytet w przyzwoitych sukniach cywilnych. Zakazuje się nosić kokardy lub jakiekolwiek oznaki szczególnej narodowości, koleżeństwa lub towarzystwa. Studenci są obowiązani zachowywać w ogóle spokój i porządek w gmachu uniwersyteckim Przy odczytach nie dozwala się pod żadnym pozorem i w żadnej formie okrzyków pochwały lub nagany prelekcyi. Palenie tytoniu dozwolone jest tylko w jednym pokoju umyślnie na to przyrządzonym. Każde rozporządzenie władzy uniwersyteckiej muszą studenci wypełniać punktualnie. Jeźli pełniący służbę urzędnik lub sługa sali prelekcyjnej upomnie studenta imieniem prorektora, ażeby zastosował się do istniejących przepisów, powinien usłuchać takiego prawnego wezwania; w przeciwnym razie zatrzyma go urzędnik i zaprowadzi do prorektora. Na rok uniwersytecki 1861 1862 poruczony jest urząd prorektora inspektorowi studentów. Jeźli urzędnik pełniący służbę zatrzyma studenta, powinien tenże usłuchać go i iść za nim do prorektora; w przeciwnym razie będzie oddany sądowi uniwersyteckiemu. Jeźli sługa sali prelekcyjnej lub urzędnik dyżurny ogłosi studentowi rozporządzenie władzy, które zdaniem jego jest nieprawne lub fałszywie pojęte, musi wprawdzie mimo to usłuchać go, ale ma prawo użalić się ustnie lub pisemnie u prorektora. Wykroczenie studenta, którego zatrzymał urzędnik dyżurny, rozpoznaje prorektor i nakłada na winowajcę następujące kary: *a*) Jeźli wykroczenie jest nieznaczne, daje studentowi we cztery oczy lub w obecności kolegów napomnienie; jeźli wykroczenie zasługuje na surowszą karę, karci go i wpisuje to skarcenie do metryki. *b*) Jeźli student zasłuży powtórnie na tę karę, lub oskarżony zostanie o umyślne zakłócenie przepisanego porządku albo też o podburzanie innych studentów do nieposłuszeństwa w obec istniejących przepisów, oddany będzie sądowi uniwersyteckiemu. Sąd uniwersytecki składa się z 3 profesorów, których rada uniwersytecka wybiera na jeden rok, a między którymi musi się znajdować jeden profesor wydziału jurydycznego Wybranych potwierdza kurator okręgu naukowego. Oprócz tego wyznaczać się będzie dwóch członków wydziału, do którego należy obżałowany, na doczesnych członków sądu Najstarszy z tych pięciu prezyduje. Przy równości głosów rozstrzyga głos prezydującego. Sąd uniwersytecki zbiera się według potrzeby i zwołuje go rektor. W miarę winy studenta uchwali sąd uniwersytecki: *a*) surowe skarcenie w obec zgromadzonego sądu i wpisanie tej nagany do metryki; *b*) doczesne wydalenie z uniwersytetu aż do roku, ale z pozwoleniem powrotu, jeźli władza uniwersytecka nie otrzyma wiarygodnej wiadomości o złem sprawowaniu się jego; *c*) wydalenie z uniwersytetu z wolnością, udać się na inny uniwersytet rosyjski; *d*) wydalenie z uniwersytetu z utratą prawa, uczęszczać na inny uniwersytet rosyjski, o czem uwiadomione będą wszystkie uniwersytety. Wyroki pod *a*) i *b*) potwierdza rektor, a pod *c*) i *d*) kurator okręgu naukowego. Potwierdzone wyroki sądu uniwersyteckiego są stanowczo ważne i rekursa przeciw nim niebędą przyjmowane. Każdy wyrok sądu uniwersyteckiego ma być w formie obwieszczenia przylepiony w uniwersytecie a wykonaniem jego zajmie się prorektor. W razie, jeźliby student popełnił zbrodnię kryminalną, oddany będzie sądowi podług powszechnych ustaw, a uniwersytet wyszle tylko deputowanego na asesora przy śledztwie. Zresztą zależyć będzie od rady, czy student, który był badany lub skazany podług ustaw powszechnych, ma być pozostawiony na uniwersytecie, czy nie. Student, który otrzymał od prorektora kartę pobytu do mieszkania zewnątrz uniwersytetu, winien jest jak każdy inny mieszkaniec stolicy, posłuszeństwo policyi. Studentom zakazuje się wyprawiać w murach uniwersytetu jakiekolwiek zgromadzenia, lub przez deputacye i zbiegowiska żądać wyjaśnień od władzy uniwersyteckiej. Również nie wolno studentom przylepiać na murach uniwersytetu obwieszczeń jakiejkolwiek osnowy; prawo to przysłuża tylko prorektorowi.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.* Z c. k. galic. drukarni rządowej.